Nakład 19.750 egzemplarzy.

Rok IV. Nr. 42. Sosnowiec, środa 13 lutego 1929 roku. Cena numeru 10 groszy.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.00
Adres administracji: Piłsudskiego Nr. 8, telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.
Konto czekowe P. K. O. Warszawa 65.070

Organ demokratyczny niezależny

Wydawca: Helena Monsiorska. — Red. odp.: Wiktor Monsiorski.

FILJE: Będzin, Małachowskiego 24, tel. 5-98; Grodziec, ulica Kościuszki; Czeladź, Rynek Nr. 8; Zawiercie, ul. Piłsudskiego 5, tel. 97; Dąbrowa, 3-go Maja 14, tel. 2-77.

O czem będzie teraz radzić sejm

Na poniedziałkowem posiedzeniu uchwalono budżet.

Następne posiedzenie 19 bm. o godz. 4 po poł.

Na porządku dziennym znajdują się pierwsze czytania ustaw o podatku mieszkaniowym, o podatku samochodowym, kilka sprawozdań komisyjnych, a na końcu sprawozdanie komisji prawniczej o wniosku czterech klubów w sprawie nowelizacji dekretu prezydenta Rzplitej o ustroju sądów powszechnych.

Prócz tego na porządku dziennym znajduje się wniosek nagły w sprawie zaopatrzenia ludności w węgiel.

Podpisanie układu handlowego polsko-łotewskiego.

RYGA, 12. 2. (wł.) W dniu dzisiejszym nastąpiło podpisanie polsko-łotewskiego układu handlowego i konwencji kolejowej.

Rumunja uzyskała pożyczkę stabilizacyjną.

PARYŻ, 12. 2. (wł.) W poniedziałek rano podpisano ostatecznie, w gmachu poselstwa rumuńskiego, układ w sprawie rumuńskiej pożyczki stabilizacyjnej. Wypuszczenie pożyczki na wszystkie rynki nastąpi 14 lutego.

Zwycięstwo partji rządowej w wyborach do rad miejskich w Bułgarji.

SOFJA, 12. 2. (wł.) Wczoraj odbyły się w wielu miastach Bułgarji wybory do rad miejskich. Partja rządowa uzyskała nieomal wszędzie większość głosów.

Obrady komisji prawniczej.

WARSZAWA, 12. 2. (wł.) Sejmowa komisja prawnicza, pod przewodnictwem pos. Pierackiego, rozważała dziś wniosek pos. Hartglasa, dotyczący uchylenia postanowień, ograniczających prawa ludności żydowskiej na terenie b. zaboru rosyjskiego. Komisja uznała za wskazane rozszerzenie tematu przez uchylenie ograniczeń, istniejących w przepisach ustawodawczych, pozostających w związku z pochodzeniem, wyznaniem i narodowością. Dalsze rozważanie tego wniosku odroczono.

Grecja przyjęła pakt Kelloga.

ATENY, 12. 2. (wł.) Izba przyjęła w I em czytaniu pakt Kelloga i ratyfikowała grecko włoski pakt przyjaźni.

4 ofiary wypadku na dworcu w Wrocławiu.

WROCŁAW, 12. 2. Dziś koło dworca przetaczany wagon najechał na kolumnę pracujących robotników. Czterech z nich poniosło śmierć na miejscu.

Wrażenia układu między Włochami a stolicą apostolską we Włoszech.

RZYM, 12. 2. (wł.) Wiadomość o układzie między Włochami a stolicą apostolską przyjęta została przez ludność wszystkich miast entuzjastycznie. Ulicami przeciągały pochody, wznosząc okrzyki na cześć papieża, króla i Mussoliniego. W kościołach odbyły się nabożeństwa w obecności przedstawicieli władz, faszystów i stowarzyszeń. Na ręce papieża, króla i Mussoliniego napływa tysiące depesz gratulacyjnych.

Gmachy publiczne i prywatne są udekorowane, a wieczorem rzęsiście oświetlone.

Kulminacyjny punkt mrozów.

Oczekiwany wzrost temperatury.

BERLIN, 12.2. (wł.) W ciągu ubiegłej nocy temperatura w Berlinie wynosiła —23° C., na Śląsku termometr wykazywał jeszcze 30° C. Obserwatorjum metereologiczne komunikuje, że mróz osiągnął punkt kulminacyjny i oczekiwać należy wzrostu temperatury. Ze wszystkich stron dochodzą wiadomości o licznych wypadkach śmierci, wskutek zamarznięcia. Mrozy poczyniły spustoszenia pośród zwierzyny, zwłaszcza w prowincjach wschodnich.

SOFJA, 12.2. (wł.) W całym kraju mrozy są coraz silniejsze. W Łomie nad Dunajem temperatura wynosi —31°. Jest to najniższa temperatura, jaką kiedykolwiek notowano w Bułgarji.

Świętokradca pod lodem

KOSOW, 12. 2. Oryginalną kradzież zamierzyli dwaj lwowscy złodzieje: Kosz i Bitkowski. W święto Jordann, podczas zanurzenia w wodzie Czeremoszu złotego krzyża wy sadzanego drogiemi kamieniami. Bitkowski ukryty w przerębli, pod lodem, wyrwał księdzu z rąk drogocenny krzyż i począł nurkować pod lodem w kierunku drugiego przerębla, przy którym stał Kosz. Po chwilowej dezorjentacji tłumu, kilku młodych ludzi wraz z posterunkowym poczęli toporami rąbać lód w poszukiwaniu krzyża. Po chwili natrafiono na trupa złodzieja, z krzyżem w zaciśniętych zębach. Bitkowski udusił się pod lodem, za nim dopłynął do przerębla. Kosza aresztowano.

Dodatek wyrównawczy dla pracowników na Śląsku.

KATOWICE, 12. 2. (wł.) Komisja arbitrażowa pod przewodnictwem inż. Kmity wydała orzeczenie, mocą którego pensja początkowa średniej grupy uposażeniowej pracowników wielkiego przemysłu zostaje powiększona o 5 proc. a pracowników kupieckich o 4 proc.

Zderzenie pociągu pospiesznego z wagonem sypialnym

BERLIN, 12. 2. (wł.) O północy na stacji Burgkomnitz nastąpiło zderzenie pospiesznego pociągu berlińskiego, zdążającego do Stutgardu, ze stojącym tam wagonem sypialnym pociągu Berlin—Monachium wskutek czego przednia część wagonu sypialnego uległa rozbiciu 1 osoba zosta zabita, a 20 osób odniosło ciężkie i lżejsze rany.

Marsz. Foch na drodze do wyzdrowienia.

PARYŻ, 12.2. Stan zdrowia marszałka Focha poprawił się znacznie. Lekarze stwierdzili, iż zapalenie płuc minęło.

Ogólny stan jest dobry, tak że, okres rekonwalescencji należy uznać, za rozpoczęty.

Cła wywozowe na trzodę i mięso wieprzowe wchodzą w życie z dniem 1 marca.

W ostatnim »Dzienniku Ustaw« ogłoszone zostało rozporządzenie, wprowadzające cła wywozowe na trzodę oraz mięso wieprzowe w stanie nie poddanym procesowi przetwórczemu. Rozporządzie to wchodzi w życie z dniem 1 marca r. b. W tym też terminie przystąpi do praktycznej pracy syndykat polskich eksporterów trzody i bydła, który dla transportów swoich członków korzystać będzie, jak wiadomo, z wolności celnej. Rozporządzenie wprowadza następujące stawki celne od 100 klg. świnie żywe i bite w całych sztukach 30 zł., bite w połówkach 15 zł., mięso wieprzowe 50 zł.

Centrala Syndykatu eksportowego kończy obecnie w szybkiem tempie przygotowawcze prace, tak, aby z dniem 1 marca r.b. syndykat mógł rozpocząć pełną działalność. Wczoraj w zw. pol. organizacyj rolniczych odbyło się konstytucyjne zebranie komisyj porozumiewawczej, powołanej do życia na podstawie porozumienia między organizaciami rolniczemi a syndykatem eksportowym trzody. Komisja porozumiewawcza zatwierdziła podział kontyngentów z ogólnego wywozu między poszczególne okręgi kraju według klucza, ustalonego już poprzednio przez organizacje eksporterów. Małopolska otrzymała 46%, Poznańskie i Pomorze 28%, b. Kongresówka 18%, Śląsk 8% — ogólnego wywozu.

Wstrząsy podziemne w Władykaukazie.

MOSKWA, 12. 2. (wł.) W okolicach Władykaukazu odczuto wstrząsy podziemne, które trwały 30 sekund. Wiele domów zarysowało się. nastąpiło także odsunięcie gór.

Katastrofalne skutki pęknięcia rury gazowej

BERLIN, 12.2. W pobliżu Frankfurtu w miejscowości Neu-Izenburg w nocy z niedzieli na poniedziałek pękła rura gazowa. Wypływa gaz wtargnął do dwóch domów.

4 osoby, spoczywające jeszcze w łóżkach zmarły wskutek zatrucia. Pozatem 9 osób przewieziono do szpitala.

Sprawa naprawy konstytucji.

Najważniejszy punkt reformy konstytucji, zaprojektowanej przez klub B. B, dotyczy osoby prezydenta Rzplitej oraz jego stosunku do rządu i sejmu. Rola, jaką ma odgrywać prezydent Rzplitej znalazła swój wyraz w art. II projektu, który głosi, że **„najwyższym przedstawicielem władzy w państwie polskiem jest prezydent Rzeczypospolitej"**.

Z tego postanowienia wynika, że prezydent jest czynnikiem nadrzędnym w stosunku do organów władzy wykonawczej, prawodawczej i sądowej, koordynującym ich działanie i stosunek wzajemny. Posiada on prawo mianowania i odwoływania rządu i sędziów, rozwiązywania sejmu i senatu i kwestjonowania słuszności stanowionych przez obie izby praw. Posiada też przeważający wpływ na sprawy, dotyczące obrony państwa i kontroli państwowej, gdyż jego akta nominacyjne w tych dwuch dziedzinach nie wymagają kontrasygnaty.

Tak znaczne wzmocnienie roli prezydenta w państwie czyni oczywiście niezbędnem zmianę sposobu jego powoływania. Dotychczas prezydent był emanacją woli sejmu i senatu, które go wybierały, a więc poniekąd był od nich uzależniony. Stając się czynnikiem nadrzędnym w państwie, prezydent musi pochodzić bezpośrednio z tego samego źródła co sejm i senat. Art. 1 projektu stanowi, że „źródłem władzy Rzeczypospolitej Polskiej jest naród, prawem naczelnem — dobro państwa". Prezydenta ma więc wybierać naród bezpośrednio drogą plebiscytu, nada mu to bowiem dostateczną niezależność i autorytet dla wykonywania koordynujących działalność innych naczelnych organów i władz funkcyj.

Postawienie to odpowiada najzupełniej pojęciom demokratycznym, ograniczenie zaś wyboru do dwuch kandydatów zapobiega przetargom partyjnym co do osoby przyszłego prezydenta. Tak jak to przewiduje projekt, prezydentem może zostać człowiek, cieszący się popularnością i zaufaniem społeczeństwa, człowiek wybitny, a nie figura lub posłuszne narzędzie w rękach pewnych grup. W masie społecznej, nawet na niskim poziomie stojącej, tkwi zawsze jasna świadomość, kto jest człowiekiem godnym stanąć na czele państwa. W tych warunkach rozgrywka nie może się odbywać pomiędzy jednostkami, pozbawionemi w społeczeństwie autorytetu i nie posiadającemi należytego poczucia odpowiedzialności politycznej i moralnej.

Bo skoro uposaża się kogo w taką władzę, jak przewiduje projekt BB., to trzeba mieć bezwarunkową pewność, że władza ta złożona zostanie w ręce odpowiednie.

Z posiedzenia rady miejskiej w Będzinie

Wybory ławników. Oświadczenie b. prezesa rady p. Zebrowskiego

Na poniedziałkowem posiedzeniu rady miejskiej w Będzinie, odbyły się ostatecznie parokrotnie odkładane wybory ławników. Wybory prezesa i sekretarza prezydjum rady, zostały ponownie odłożone do przyszłego posiedzenia.

Na ławników zostali wybrani: Goldsztajn z listy zjednoczenia żydowskiego, Fr. Zebrowski z klubu B. B. i R. Niewiara i St. Hetmańczyk z klubu PPS. Klub ortodoksów i poale-sjon lewicy, udziału w głosowaniu nie brały.

Przed przystąpieniem do wyborów ławników r. Dziedzic podał wniosek, aby w porządku obrad skreślić wybór prezesa rady miejskiej ponieważ, jak mu wiadomo, prezes Zebrowski piśmiennego oświadczenia w tej sprawie nie złożył. W odpowiedzi na to zabrał głos r. Zebrowski, który oświadczył zebranym, że mandatu prezesa rady się zrzeka, składając jednocześnie odpowiednie oświadczenie na piśmie.

Wykrycie sprawców napadu na kolejarzy.

Jednego schwytano — drugi zbiegł do Bydgoszczy.

Około dwuch tygodni temu donosiliśmy obszernie o napadzie, dokonanym na dwuch kolejarzy Ciupę i Maciążka w Łazach, w wyniku którego Ciupa

został zamordowany,

Maciążek zaś ciężko ranny.

Drobiazdowe śledztwo, przeprowadzone przez policję w Zawierciu doprowadziło do wykrycie sprawców napadu.

Okazało się, że napadu dokonali dwaj mieszkańcy Zawiercia

Wiktor Rak i Tadeusz Wolski,

którzy obserwowali napadniętych w momencie wypłaty, poczem dokonali na nich napadu w lesie ciągowickim,

ograbiając ich z pieniędzy.

Ciupa powalony został strzałami z rewolweru, Maciążek zaś dopędzony przez jednego ze złoczyńców otrzymał cios

łomem żelaznym w głowę.

Jeden z napastników, mianowicie Tadeusz Wolski zgłosił się jako poborowy do 23 p. art. w Będzinie, gdzie też został aresztowany przez policję zawiercką po porozumieniu się z władzami wojskowemi.

Drugi sprawca napadu

zbiegł do Bydgoszczy.

Poszukuje go energicznie policja.

W uściskach mrozów syberyjskich

Już niedługo...

Państwowy instytut meteorologiczny przepowiada, że mrozy trwać będą zaledwie jeszcze 2 tygodnie, poczem nastąpi odwilż. Mrozy jednak nie będą takie silne, jak obecnie, lecz coraz mniejsze. Kto nie zmarznie, ten się przekona...

Porty Gdańsk i Gdynia zamarzły.

Onegdaj wieczorem nadeszła do min. komunikacji depesza o zamarznięciu portów w Gdańsku i Gdyni.

Wobec tego naładunek węgla na eksport został wstrzymany.

Mrozy w Częstochowie.

Skutkiem mrozu zaszło w Częstochowie zgórą 100 wypadków odmrożeń uszów, nosa, rąk i nóg, tak, iż poszwankowani masowo zgłaszali się do ambulatorjum kasy chorych po opatrunki. Opowiadają, że jeden z policjantów zmarzł do nieprzytomności na posterunku ulicznym i nic dziwnego, jeśli się zważy, że posterunkowi, jak i dozorcy przy więzieniu, pełnić muszą służbę po 2 godziny na 28-stopniowym mrozie. W takich razach władze mogłyby przecież zmniejszyć czas trwania służby ulicznej najwyżej do 1 godziny. Opowiadają również o pewnym pijanym jegomościu, który upadł zmarznięty i odmroził tak okropnie jedną nogę, iż zachodzi podobno konieczność amputacji całej nogi w szpitalu.

Szkoły zamknięto. Zamilkły również liczne telefony wskutek popękania przewodów. O sile mrozu świadczy niezwykły fakt, że nocy ub. drzewko w klombie przed magistratem pękło wzdłuż na 2 mtr. od strony wschodniej, jakby je kto piłą przeciął.

Autobusy miejskie nie kursowały w poniedziałek od rana.

Siedem rodzin cygańskich zmarzło na Wołyniu.

Niebywałe mrozy, panujące na kresach, stały się przyczyną wypadku śmiertelnego zamarznięcia całego obozu cyganów, złożonego z siedmiu rodzin. Stało się to w okolicy Szpanowa pod Równem. Zdołano uratować zaledwie trzy osoby.

Zmniejszenie liczby pociągów

Ponieważ w dyrekcji warszawskiej choruje bardzo duży odsetek pracowników, przeto postanowiono wstrzymać częściowy ruch. Między innemi wstrzymano ruch pociągów Nr. 211 i 212 między Katowicami a Warszawą.

Pociągi przychodzą i odchodzą z kilkunastogodzinnem opóźnieniem.

Jak leczyć odmrożenie?

Częstokroć przy wypadkach odmrożenia, które wobec strasznej obecnej fali zimna przytrafiają się niemal co chwila, ludzie nieświadomi stosują zupełnie niewłaściwe, a często wprost szkodliwe środki, jak naprz. ogrzewanie odmrożonej części ciała.

Aby temu zapobiec podajemy poniżej kilka wypróbowanych sposobów, bądź usuwających odmrożenie, bądź łagodzących jego nieraz bardzo skomplikowane i trudne do wyleczenia następstwa.

Przy lekkich wypadkach dających o sobie znać silnem zaczerwienieniem oraz swędzeniem odmrożonego członka, przyczem skóra w miejscu zaatakowanem nabiera specyficznego połysku, należy stosować okłady z wody gulardowej i spirytusu. W wypadkach silniejszych, gdy odmrożona część ciała nabrała koloru bladego i zatraciła wrażliwość, najlepiej jest stosować nacieranie śniegiem, aż do chwili gdy ta część ciała nie odzyska normalnej ciepłoty i barwy.

W wypadkach bardzo silnego porażenia, gdy naruszony jest naskórek, gdy występują na nim plamy koloru sinego lub pęcherze należy udać się o pomoc do lekarza, gdyż tego rodzaju odmrożenia wymagają nieraz skomplikowanych zabiegów a nawet pomocy chirurgicznej.

Aby się uchronić od odmrożenia, należy ubierać się ciepło i przestronno. najodpowiedniejszemi do tego materjałami jest czysta wełna i futro.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

LUTY 13 Środa	Dziś: Popielec Jutro: Wincentego Wschód słońca 6.54 Zachód „ 16.45

RADJO.

KATOWICE.

Środa 13 — lutego.

11,56 Sygnał czasu z obserwatorjum astronomicznego w Warszawie, hejnał z wieży marjackiej w Krakowie, oraz kom. lotn.-meteorologiczny z Warszawy.
15.45 Komunikaty polskiego zw. zrzeszeń gosp. woj. śl.
16,— Muzyka z płyt gramofonowych.
17,— Koncert popularny.
17,25 Wykład języka polskiego pt. „Typy kobiece w twórczości doby pozytywizmu".
17,55 Transmisja koncertu popularnego z Warszawy.
18,50 Rozmaitości, poczem zapowiedź programu na dzień następny.
19.10 Pogadanka z działu: „Gospodyni śląska".
19,45 Komunikat śl. oddz. t-wa przyrodników im. Kopernika.
19,56 Sygnał czasu z obserwatorjum astronomicznego w Warszawie.
20,— Odczyt z cyklu: „Szkice z niwy polskiej Śląska".
20,30 Koncert wieczorny muzyki włoskiej.
21,— Transmisja literackiego występu autorskiego z Warszawy.
21.25 Dalszy ciąg koncertu.
22,— Transmisja komunikatu lotniczo-meteor. i PAT. z Warszawy.
22,30 Transmisja muzyki lekkiej z kawiarni „Astorja".

Popielec.

Po krótkich, bo niespełna półtora miesiąca trwających cierpieniach, zmarł wczoraj konwulsjach foxtrotowych ś. p. karnawał. Ile złego przez ten czas narobił, ile par małżeńskich skojarzył nieodpowiednio, ile nadziei ojców i matek zawiódł, ile długów mężom i ojcom pozostawił w spadku — o tem lepiej nie wspominać. O zmarłych zresztą źle mówić nie wolno.

Dziś już popielec. Trzeba zapomnieć o tem co było, nie myśleć o tem, czego nie było, lecz posypawszy głowy popiołem spojrzeć w przyszłość dalszą lub bliższą, która dla wszystkich jednakowo się kończy: »z prochuś powstał i w proch się obrucisz«.

Co wyświetlają kina:

Kino „Wawel" »Klejnot Maharadży«.

Kino „Nowości" Dziś zmiana programu.

Teatr w Katowicach.

Czwartek, dnia 14 bm. »Noc w Wenecji« — premiera.

Z posiedzenia wydziału. Na posiedzeniu członków wydziału sejmiku będzińskiego omawiano sprawę budżetu na 1929/30 rok i podatków

Komisja do badania wstrząsów podziemnych. W związku z wstrząsami podziemnemi w gronie radnych magistratu w Dąbrowie powstał projekt, aby z łona rady wybrać specjalną komisję, którąby się zajęła sprawą wstrząsów podziemnych.

Węgiel dla bezrobotnych. W dniu dzisiejszym kierownik P.U.P.P. w Sosnowcu przesłał otrzymane z rady zjazdu bezpłatne kupony na węgiel do magistratu Sosnowca dla 673 bezrobotnych i dla Czeladzi dla 75 bezrobotnych, nie samotnych, nie pobierających zasiłków i zapomóg.

Na jednego bezrobotnego przypada do otrzymania w dniu ściśle określonym po dwa korce węgla.

Kupony w najbliższych dniach będą wydane przez magistraty wymienionych miast.

Łącznie z kuponami, przesłanymi magistratom w dniu 9 b. m. ogółem magistraty otrzymały dla bezrobotnych kuponów na trzy tysiące korcy t. j. całkowitą ilość oddaną przez radę zjazdu do dysposycji kierownika P. U. P. P.

Kierownik P. U. P. P. za naszem pośrednictwem składa podziękowanie radzie zjazdu za przyjście z pomocą bezrobotnym, w szczególności zaś, za wyznaczenie kopalń znajdujących się w pobliżu miast.

Kursy spółdzielcze organizowane są przez radę okręgową spółdzielni spożywców Zagłębia Dąbrowskiego.

Wykłady odbywać się będą w Sosnowcu-Pogoń, przy ul. Marjackiej 1 w lokalu koła spółdzielczego w ciągu 4 tygodni raz w tygodniu po 3 godz. Wykłady rozpoczną się 25 lutego lutego rb. o godz. 7 wieczorem. Następne wykłady: 4, 11 i 18 marca rb. w poniedziałek

Osobiste. W ubiegłą niedzielę w kościele parafjalnym Sosnowcu, odbył się ślub p. Matyldy Lesiakówny z p. Bolesławem Ojdanowskim.

Bal maskowy T. A. L-u. Pierwszą nagrodę za kostjum i tytuł miss sosnowiczanki zdobyła p. Marja Egierska. Królową balu wybrano p. Paulównę.

Za najweselszego mężczyznę uznano mec. Kościńskiego.

Ponadto wyróżniły się bogato ozdobnymi kostjumami i urodą pp.: J. Słomczyńska (pilot) Zofja Walewska (miłość) M. Łańcucka (małorosjanka) L. Cieślikowska i M. Cieplakówna (turczynka).

Prace magistratu sosnowieckiego. Magistrat sosnowiecki przystąpił do opracowania planu regulacyjnego miasta. Komisja skarbowa uchwaliła nowy statut od widowisk.

Na zjazd do Warszawy. Na zjazd rzemieślników w Warszawie wyjechali z Będzina przedstawiciele stowarzyszenia rzemieślników pp.: S. Goldsztajn, Klajman i Hampel.

Węgiel dla biednych. Na najbliższem posiedzeniu zarządu miasta Będzina, rozpatrywana będzie sprawa kupna większej partji węgla, dla biednej ludności Będzina.

Węgiel sprzedawany będzie po cenie kosztu.

Przenoszą zakłady wytwórcze „Etyl". Przemysłowe zakłady »Etyl» zostaną przeniesione z ulicy Czarnowskiej do zabudowań p. Zagajskiego około Karczowskiej alei.

Fałszywe pogłoski. Kursują po mieście nieprawdziwe wersje jakoby znana sala «Orfeum« wraz z domem p. Kosterskiego miała przejść w obce ręce. Pogłoski te są nieprawdziwe.

Dancing towarzyski. Związek pracy obywatelskiej kobiet w Kielcach urządził dnia 12 b. m. w sali resursy (hotel «Bristol») dancing towarzyski.

Czysty zysk z tej imprezy przeznaczono na przedszkole dla najuboższych dzieci.

Prelekcje o chorobach zakaźnych. Z inicjatywy p. starosty Kowalskiego, w porozumieniu z kołem lekarzy w Zawierciu, w najbliższym czasie rozpocznie się w powiecie zawierckim cykl odczytów popularnych z dziedziny chorób zakaźnych i walki z alkoholizmem. Pp. lekarze wzięli na siebie obowiązek wygłoszenia szeregu prelekcyj zupełnie bezinteresownie.

Z życia kulturalno - oświatowego. Sekcja żeńska stowarzyszenia młodzieży polskiej w Zawierciu urządziła w domu ludowym w ub. niedzielę przedstawienie na cele kulturalne stowarzyszenia. Przedstawienie, w wykonaniu młodych amatorów udało się nadspodziewanie. Publiczność zaś darzyła wykonawców rzęsistemi oklaskami.

Nowe ambulatorjum kasy chorych w Myszkowie. W Myszkowie został wybudowany przez kasę chorych specjalny gmach na pomieszczenie ambulatorjum, które dotychczas mieściło się w budynku fabryki Szmelcera, zupełnie nieodpowiednim na tego rodzaju instytucję. Ostatnio ambulatorjum to zostało otwarte i urządzone jest według nowoczesnych wymagań technik! ambulatoryjnej, co niewątpliwie przyczyni się także do usprawnienia obsługi chorych.

Brak lekarzy w Czeladzi. Obecnie ordynuje w Czeladzi, tylko jeden lekarz dr. Wiśniewski, gdy do niedawna było ich trzech. Nieraz chorzy oczekują na przybycie lekarza po 3 dni.

Zarząd kasy chorych winien natychmiast usunąć ten stan anormalny, przysyłając na miejsce chorego dr. Fomenki zastępcę.

Zebranie robotników. Onegdaj w fabryce Pilznera i Gampera w Sosnowcu odbyło się zebranie robotników, w sprawie zaprotestowania przeciwko zamknięciu bramy wjazdowej w związku z sekwestrem nałożonym przez kopalnie tow. hr. Renarda. Zebranych było około 1000 robotników. Po przemówieniu robotników Nowaka, Uchnasta, Gintowta i Hołody zebrani postanowili jaknajenergiczniej zaprotestować przeciwko zamknięciu bramy przez tow. hr. Renarda.

Awantura na balu w Kielcach. Bal inteligencji pracującej w salach województwa udał się dobrze, jakkolwiek powodzenie kasowe było nieszczególne.

Miły nastrój zakłóciła awantura wywołana przez p. Świątkowskiego, który obraził słownie p. Ostaszewskiego. P. O. w obronie swego honoru spoliczkował p. Świątkowskiego.

Dom wariatów. Zespół amatorski policyjnego klubu sportowego odegrał w Kielcach farsę w 3 częściach p. t. «Dom wariatów». Reżyserował p. komisarz Szyszko. Teatr był wypełniony. Wesoła sztuka wywoływała stałe wybuchy śmiechu. Na wyróżnienie zasłużyła gra pp.: Szyszki, Wójcikówny, Łegosz, Nowakowski, Konietz, Bernhardowa, Kasiura i inni.

Wyrodny syn. Między matką Marją Falfus a jej synem Feliksem, zamieszkałemi w Ząbkowicach, od dłuższego już czasu panowała niezgoda. Syn, przychodząc do domu, wymyślał matce, awanturował się, a często pobił ją dotkliwie.

Dn. 8 b. m. wyrodny syn znów pobił matkę. Powiadomiona przez sąsiadów policja spisała protokuł i sprawę skierowano do sądu.

Drobny pożar. W dniu 11 bm. w domu przy ulicy Kordonowej nr. 4 powstał pożar wskutek nadmiernego napalenia w piecu, od którego zapaliła się ściana w mieszkaniu. Straty narazie nie zostały ustalone.

Dwa tygodnie więzienia za obrazę policjanta. Sąd grodzki w Czeladzi skazał Aleksandra Fiaka, Grodziec, Boleradzka 4, na dwa tygodnie więzienia, za zniewagę policjanta.

Aresztowanie lichwiarzy węglowych. W związku z akcją p. prokuratora i policji zagłębiowskiej w sprawie zwalczania lichwy węglowej pociągnięto do odpowiedzialności właściciel składów węgla w Sosnowcu: Izraela Fiszla Kołłątaja 9 i Edwarda Wiślickiego, Piłsudskiego 66. Fiszel pobierał 7 zł. 20 gr. za węgiel, a Wiślicki 6 zł. 60 gr.

Herbaciarnia i kosze z koksem. Magistrat sosnowiecki postawił na ulicach miasta kosze z koksem, przy których będzie miała możność grzać się biedna ludność. Jednocześnie magistrat w porozumieniu z polskim czerwonym krzyżem zamierza otworzyć herbaciarnię, gdzie uboga ludność otrzymałały za minimalną opłatę gorącą herbatę.

Kradzież kur. Ludwikowi Szyprowskiemu w Bielowiznie pod Ząbkowicami skradziono 7 kur.

Samobójstwa. Onegdaj napiła się esencji octowej Zofja Pelewska w Ząbkowicach. Lekarz przepłukał jej żołądek i pozostawił ją na kuracji w domu.

Zofja Czernik, l. 20, zam. w Niwce napiła się również esencji octowej z powodu zawodu miłosnego. Przewieziono ją do szpitala w Sielcu.

Kradżież słomy. Wiesławowi Skiergalle w Sulnie pod Gołonogiem, skradziono kilkanaście snopków słomy.

Jakiej kary zażądał prokurator

dla „wychowawców" w Studzieńcu?

W dziesiątym dniu procesu przeciwko funkcjonarjuszom zakładu karnego dla chłopców w Studzieńcu przemawiał prokurator, który w konkluzji swoich wywodów zażądał dla oskarżonego b. »wychowawcy« Grochala 4 lat więzienia, dla pilnowacza Budnego 2 lata więzienia, dla »wychowawcy« Rossowskiego 8 lat, dla pozostałych m. i. b. dyrektora zakładu Kwaśniewskiego, prokurator domagał się najwyższego wymiaru kary, przewidzianego par. 420 k. k., tj. roku więzienia »Niech wyrok warszawski będzie piorunem, który oświeci oczy niewidzących« — zakończył p. prokurator.

Następnie zabrał głos powód cywilny adwokat Kornfeld, który rozpoczął swoje przemówienie następującemi słowy:

»Ja jeden z obecnych tu na sali, pamiętam otwarcie zakładu wychowawczego w Studzieńcu, które miało miejsce 70 lat temu, byłem wtedy studentem uniwersytetu. W kołach prawniczych otwarcie zakładu wywołało wielki entuzjazm, jednakże wypaczono ideę twórców tego zakładu. Zamiast zakładem wychowawczym, stał się on miejscem straszliwej kaźni«. Adwokat Kornfeld podkreślił, że wnosi powództwo cywilne w imieniu tych 5-ciu poszkodowanych, którzy żyją, oraz w imieniu tych, których dusze unoszą się w tej sali i którzy zapytują, czy ci, którzy zgasili ich młode życie, pozostaną bezkarni. Adwokat Kornfeld podkreśla iż najbardziej winnym tych wykroczeń były dyrektor zakładu Kwaśniewski, ponieważ wszystko działo się za jego zgodą i straszny stosunek wychowawczy do dzieci był odbiciem jego własnego stosunku. Na zakończenie swego przemówienia powód cywilny rzuca wyrazy oburzenia pod adresem tych dostojników, którzy opiekowali się zakładem w Studzieńcu i byli głusi i ślepi na to wszystko, co się tam działo. Adwokat Kornfeld domaga się, aby zakład w Studzieńcu odebrać z pod opieki ministerstwa sprawiedliwości, który widzi w nim więzienie i aby, oddać Studzieniec pod opiekę ministerstwa pracy i opieki społecznej, który będzie go traktować jako zakład opieki społecznej.

Po przemówieniu drugiego powoda cywilnego, adwokata Kohnowej, zabrała głos obrona, która starała się w swoich przemówieniach wykazać, że winę za niedomagania w zakładzie studzienickim ponosi w znaczym stopniu ministerstwo sprawiedliwości. a nie oskarżeni.

Polowy morduje bawiącą się dziewczynkę.

Prośby i płacz dziecka nie powstrzymały zbója od zbrodni.

Pola w Zagórzu pod Sosnowcem były widownią mrożącej krew w żyłach zbrodni. W upalny dzień lipcowy grupka dzieci wyległa na polankę, bawiąc się wesoło. Swoboda dziatwy nie podobała się zbyt gorliwemu polowemu tow. sosnowieckiego Stefanowi Polakiewiczowi (Zuzanna 22).

Na widok zbliżającego się polowego, dzieci rozbiegły się we wszystkie strony, pozostawiając 8-letnią Alfredę, córkę Walczyka (Kamienna). Polakiewicz, podszedłszy do niej, uderzył ją laską w głowę. Biedne dziecię, trzymając się za głowę, ze łkaniem prosiło na klęczkach: »Stefciu, nie bij mnie«.

Napróżno biedne dziecię epelowało do serca łotra, który w nieludzki sposób począł znęcać się nad niem, bijąc niemiłosiernie laską po całem ciele. Na krzyk ofiary: »Ratunku, ratunku!« — przybiegli Władysław Darmoń i Stefan Karcz, którzy wyrwawszy zbójowi narzędzie zbrodni, zaprowadzili go do komisarjatu.

Skatowaną dziecię w stanie nieprzytomnym zaniesiono na rękach do ambulatorjum kasy chorych w Sosnowcu, gdzie po upływie kilku minut wyzionęła ducha.

Przyczyną śmierci było pęknięcie kości skroniowej, następstwem czego był wylew krwi na mózg.

Zwyrodnialec został osadzony w więzieniu do czasu rozprawy sądowej, która odbyła się wczoraj przed sądem okręgowym w Sosnowcu.

Po stwierdzeniu jego winy i uprzedniem ustaleniu, że w chwili dokonania ohydnego czynu był w stanie poczytalnym, sąd skazał go na trzy lata więzienia, zamieniającego dom poprawy z pozbawieniem praw i z zaliczeniem mu na poczet tej kary aresztu prewencyjnego, w którym przesiadywał od lipca ub. r.

Nadkomisarz z gł. komendy policji—przemytnikiem.

Na stacji granicznej Dziedzice, straż graniczna zatrzymała nadkomisarza Laxa z gł. komendy policji państw. za nielegalne przewożenie jedwabiu z zagranicy. — Nadkom. Lax odkomenderowany był na specjalne kursy policyjne do Wiednia i co tydzień przyjeżdżał do Warszawy.

Zaznaczyć należy, że nadkom. Lax był do niedawna zastępcą naczelnika wydziału IV gł. komendy P.P., który obejmuje całą służbę śledczą Rzeczypospolitej.

Ofiary.

Zamiast powinszowań noworocznych, złożone bezpośrednio do kasy chrz. tow. dobroczynności w Sosnowcu: dyrekcja tow. przemysłowo górniczego »Hrabia Renard« zł. 68, Bolesław Makowski zł. 20, Irena Makowska zł. 5, M. Winszych zł. 2, J. Bańczerek i P. Kühnel po 1 zł., E. Almslär i Longin Drożdż po 50 gr. i Józef Kuliński zł. 10.

Życie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 12.2.

Nowy Jork	8.90
Londyn	43,30 3/4
Paryż	34,84
Wiedeń	125,24
Praga	26.35 3/4
Włochy	46.66
Szwajcarja	171.64
Holandja	357.25
Dol. War. pr. obr.	8.88 1/2
8% Poż. Przem. Dol. zł.	104.00
5% Poż. Konwersacyjna zł.	67.00
4% Poż. Inwest. zł.	109,25

Tendencja: niejednolita

AKCJE.

Warszawa, 12.2.

Bank Dyskontowy	138,00
Bank Polski	174,50—175,00
Bank spół. zarobk.	85,00
Leszczyński	21.50
Siła i Światło	180.—
Cukier	37,50
Firlej	55,00
Nobel	21,75
Modrzejów	30,00
Ostrowiecki	101.00—100,50—101,50
Rudzki	42,00

Tendencja: słabsza

Lista ławników i zastępców Sądu Okręgowego dla spraw z Sądów Pracy w Sosnowcu i Dąbrowie Górniczej, powołanych na okres dwuletni, poczynając od dnia 15 stycznia 1929 r.

C. Lista ławników (z grupy pracodawców Sosnowca) Sądu Okręgowego w Sosnowcu.

1. Bauerertz Jerzy — Sosnowiec
2. Bereszko Ignacy — „
3. Dietel Alfred — „
4. Stankiewicz Kazimierz — „
5. Likiernik Artur — „
6. Mirowski Józef — „
7. Piątkowski Ludwik — „
8. Inż. Gadomski Stanisław — „
9. Wosiński Kazimierz — „
10. Inż. Doborzyński Kazimierz — „
11. Inż. Dobkiewicz Stanisław — „
12. Gawlikowski Stefan — „
13. Inż. Przedpełski Józef — „
14. „ Węgris Jan — „
15. „ Rudowski Leon — „
16. Płocki Tomasz — „
17. Wioczorek Felicjan — „
18. Kowalski Franciszek — „
19. Dworakowski Adolf — „
20. Wałkowski Ludwik — „

D. Lista zastępców ławników (z grupy pracodawców Sosnowca) Sądu Okręg. w Sosnowcu

1. Rzodkiewicz Jerzy — Sosnowiec
2. Pawłowski Bronisław — „
3. Turek Marjan — „
4. Straszewicz Mieczysław — „
5. Korzeniowski Kazimierz — „
6. Wasilewski Józef — „
7. Podlaski Franciszek — „
8. Pogorzelski Czesław — „
9. Inż. Raźniewski Leon — „
10. Inż. Zbyszewski Mieczysław — „
11. Kraupe Stanisław — „
12. Kraupe Wincenty — „
13. Oppenheim Henryk — „
14. Czechowski Henryk — „
15. Zmuda Franciszek — „
16. Klimkiewicz Karol — „
17. Brzozowski Stanisław — „
18. Kubicki Stanisław — „
19. Zarzycki Jerzy — „
20. Mrokowski Stefan — „
21. Kowalski Teofil — „
22. Pietkowski Ludwik — „
23. [illegible] Józef — „
24. Maruszewski Franciszek — „
25. Jagiełowicz Marjan — „
26. Wróblewski Karol — „
27. Kraszyński Józefat — „
28. Kucharski Paweł — „
29. Strokowski Zygmunt — „
30. Kornowicz Henryk — „
31. Bielicki Wincenty — „
32. Jacobi Józef — „
33. Dietel Borys — „
34. Ulasiński Mieczysław — „
35. Zarybnicki Józef — „
36. Nowakowski Eugenjusz — „
37. Krauze Zygmunt — „
38. Królikowski Juljan — „
39. Jacynicz Zdzisław — Sosnowiec
40. Meitlis Ignacy — „

C. Lista Ławników Sądu Okręgowego w Sosnowcu (z grupy pracowników Sonowca).

1. Angier Bronisław — Długa 10
2. Kurdziel Józef — Barbary 7.
3. Czyżewski Bartłomiej — Staszyca 22
4. Hoffman Jan — Czeladz, Podwalna 7
5. Bogucki Józef — „ Bytomska
6. Zlanz Wawrzyniec — Wojkowice Komorne
7. Stolka Józef — Niwka, Fabryczna 10
8. Fatyga Józef — Dańdówka
9. Rozenbaum Szmul — 1 Maja 6
10. Domagalik Aleksander — Koustantynowska 17
11. Duś Stefan — Sosnowiec, Sadowa 6
12. Lubelski Jakób — Wspólna 4
13. Rel Teofil — Daleka 73
14. Kwiatkowski Józef — Orla 3b
15. Niewiadomski Jan — Zamkowa 4
16. Blach Władysław — C. G. Schon Srodula
17. Grunwald Włodzimierz — Dąbrowa, domy T-wa „Flora"
18. Strzałkowski Bronisław — Narutowicza 44
19. Pawlak Jan — Marjacka 1
20. Brzozowski Bronisław — Grodziec, domy urzędnicze

D. Lista zastępców ławników Sądu Okręgowego w Sosnowcu (z grupy pracowników Sosnowca.)

1. Gdański Józef — Rony 10
2. Kwiecień Walenty — Zabia 6
3. Kmiecik Józef — kol. walc. Renard 8
4. Szkutnik Jan — Tylna 20
5. Lipski Wawrzyniec — Podjazdowa 13
6. Pietrzyk Kazimierz — „ 3
7. Piotrowski Franciszek — kol. Pekin 19
8. Fiodorow Teodor — Milowice, Klimontowska
9. Jędrusik Józef — Zamkowa 12
10. Kokorek Stanisław — Narutowicza 36
11. Kwiecień Wojciech — Barbary
12. Czyż Edward — Mickiewicza 3
13. Sikała Józef — Wojkowice Kom.
14. Ferdyn Józef — wieś Rogoźnik
15. Zabiegała Franciszek — wieś Twardowice
16. Wawrzyński Feliks — Niwka, Fabryczna 19
17. Kocot Jan — Karpacka 1
18. Blacha Edward — Rudna 7
19. Płochocki Mieczysław — Sadowa 6
20. Łysowski Stanisław — Piłsudskiego 5
21. Sowa Stanisław — Wiejska 14
22. Bujakowski Henryk — Sadowa 6
23. Dudek Jan — Sławkowska 6
24. Lis Szczepan — Marjacka 1
25. Polniak Józef — Srodula 55
26. Piechowski Karol — Będzińska 20
27. Zak Walenty — Ciepła 7
28. Szczepaniak Roman — Górnicza 15
29. Będkowski Jan — Sucha 38
30. Zak Jan — Racławicka 7
31. Kłap Jan — Zamkowa 4
32. Milik Leonard — Barbary 4
33. Zmora Edward — Podgórska 6
34. Chyra Franciszek — Kamieniołomy hr. Renard 2
35. Zawadzki Stanisław — kop. Wiktor
36. Frąckiewicz Wincenty — Tow. Saturn
37. Kubiczek Zygmunt — kop. Czeladź
38. Körner Jan — Gołębia 3
39. Próchnicki Józef — „ 3
40. Arnold Stefan — Konrada 1

C. Lista ławników (z grupy pracodawców Dąbrowy Górn.) Sądu Okręg. w Sosnowcu.

1. Jaworski Józef — Dąbrowa Górnicza
2. Stypułkowski Edward — „
3. Szymański Stanisław — „
4. Domański Konstanty — „
5. Hussarzewski Edward — „
6. Karney Józef — w Niemcach
7. Inż. Wojewódzki Henryk — „
8. Inż. Tarnowski Kaz. — w Dąbrowie Górn.
9. Inż. Jankowski Wład. — „
10. Inż. Poradowski Józef — „
11. Inż. Topolski Wincenty — „
12. Inż. Piotrowski Stanisław — „
13. Inż. Talko Kazimierz — „
14. Koplowicz Kopel — „
15. Zaleski Wincenty — „

D. Lista zastępców ławników (z grupy pracodawców Dąbrowy Górn.) Sądu Okręg. w Sosnowcu.

1. Cholewicki Roman — w Dąbrowie Górn.
2. Inż. Deręgowski Edwin — „
3. Hachulski Roman — „
4. Osetowski Józef — „
5. Musiał Jan — „
6. Kaznowski Wacław — „
7. Inż. Kawa Stan. vel Salomon — „
8. Inż. Kwapiszewski Karol — „
9. Inż. Paszkowski Stanisław — „
10. Inż. Zwoliński Władysław — „
11. Puz Jan — „
12. Inż. Blok Stefan — „
13. „ Falowicz Jan — „
14. „ Horbatowski Józef — „
15. Sulejewski Władysław — „
16. Schmidt Franciszek — „
17. Schmidt Jan — „
18. Wicher Jan — „
19. Witkowski Stefan — „
20. Wojtala Stanisław — „
21. Dewille Aleksander — „
22. Duda Paweł — „
23. Hem Maksymiljan — „
24. Jędrzejek Władysław — „
25. Kozłowski Józef — „
26. Mańka Stanisław — „
27. Nowak Wincenty — „
28. Osiński Sylwester — „
29. Rzepkiewicz Ludwik — „
30. Olejarczyk Władysław — „

C. Lista Ławników Sądu Okręgowego w Sosnowcu (z grupy pracowników Dąbrowy Górniczej.)

1. Mycka Andrzej — Ząbkowice, fabr. Elektryczność
2. Kaleta Władysław — Sosnow. Gołębia 6
3. Mikułowski Edward — „ Niska 11
4. Bojko Jan — Dąbrowa, Sienkiewicza 23
5. Doktorowicz Jan — „ Chopina 16
6. Zielonka Józef — „ Wesoła 11
7. Bielnik Jan — „ 3 Maja 14
8. Cupiał Jan — „ „
9. Kajzer Stanisław — „ „
10. Stelmach Józef — „ Limanowskiego
11. Głodek Makary — kol. Niemce 56
12. Gelwas Błażej — „ Pekin III
13. Gaweł Ludwik — „ a 104
14. Kopeć Jan — Dąbrowa Batorego 27
15. Podmagórski Franciszek — wieś Gołonóg, kol. Trzydziesty

D. Lista zastępców ławników Sądu Okręgowego w Sosnowcu (z grupy pracowników Dąbrowy Górniczej.)

1. Kozik Jan — Dąbrowa. Polna 11
2. Hołdyk Józef — Sosnowiec, fabr. Fitzner i Gamper
3. Madej Andrzej — Huta Bankowa
4. Walczak Franciszek — Będzin, Mydlice 24
5. Wojtunik Franciszek — Sosnowiec, fabr. „Srodula"
6. Psonka Władysław — Sosnowiec, fabr. „Srodula"
7. Zgryz Wacław — Dąbrowa Górn. Zielona 5
8. Podstawski Klemens — Sosnowiec, Elektr. Okręg.
9. Korner Jan — Sosnowiec, Gołębia 3
10. Próchnicki Józef — „ „
11. Kołaczek Władysła — „
12. Bednarczyk Antoni — Dąbr. Legjonów 10
13. Ciszek Stanisław — „ Kopernika 26
14. Jakóbek Stanisław — Gołonóg, dom własny
15. Grzęga Józef — kol. Pekin 113
16. Czaja Paweł — „ Niemce
17. Cacała Dydak — „ Pekin 115.
19. Puławski Jan — Dąbrowa, Legjonów 108
19. Bałdys Władysław — „ Kondratowicza 7
20. Bubak Paweł — kol Pekin 108
21. Slązak Wojciech — „ Feliks dom 58
22. Postuł Paweł — „ Niemce 115
23. Krzysztof Tomasz — Dąbrowa Limanowskiego 13
24. Borski Józef — Dąbrowa, Zielona 6
25. Szwedowski Mieczysław — Dąbrowa, Batorego 33
26. Sznajder Władysław — Zagórze domy T-wa Sosnowieck.
27. Opilski Edward — Zagórze, domy T-wa Sosnowieck.
28. Kasprzyk Franciszek — Zagórze, domy T-wa Sosnowieck.
29. Kita Andrzej — Zagórze, Wiejska
30. Jadwiszczyk Władysław — „

Wolne miejsca na dzień 12 lutego 1929 roku.

Kandydatów do policji państwowej na na wyjazd 12, robotników do kopalni na wyjazd 20, agentów handlowych na wyjazd i w miejscu 9, kotlarz wykwalifikowany w miejscu 1, stolarz meblowy 1, palacz egzaminowany 1, kamieniarzygórników 4, pomocników kotlarskich 2, fornal 1, furman samotny 1, chłopiec do koni 1, robotników do kopalń i fabryk 15, służby domowej kobiet 7.

Kolejność kandydatów, którzy będą kierowani do pracy: 1) pozbawieni doraźnej akcji państwowej, 2) korzystający z doraźnej akcji państwowej, 3) korzystający z zasiłków ustawowych, 4) poszukujący prac. Zgłaszać się do urzędu pośrednictwa pracy w Sosnowcu.

W ubiegłym dniu zakłady pracy zgłosiły 24 wolnych miejsc.

PUPP. skierował do pracy 44 osób.

Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, ul. Teatralna tel. 4-94